

Nr 120.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för K. E. Nygren m. fl. från ersättningskyldighet; given Stockholms slott den 28 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlatande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:0—6:0 hemställt.

GUSTAF.

Edgar Rosander.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Tillförordnade chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Rosander, anför:

1:0.

Vid upphandling av tälthyddor för arméns räkning under hösten 1939 antogs handelsbolaget med firma Holmsunds presenningsfabrik, innehavare Karl Erik Nygren och Hilmer Amandus Ruthström, båda i Holmsund, efter i vederbörlig ordning avgivet leveransanbud till leverantör av 400 tälthyddor till arméförvaltningens intendenturdepartement. Emellertid visade sig handelsbolaget icke kunna fullgöra de med upphandlingen förenade villkoren, varför

intendenturdepartementet återkallade antagandet av bolagets anbud. Till följd härav måste förnyad upphandling av tälthyddor för intendenturdepartementets räkning företagas senare under samma höst, varvid upphandlingspriset blev åtskilligt högre än det av bolaget i förenämnda anbud upptagna. Då bolaget och dess innehavare måste anses vara ersättningskyldiga för de merkostnader, som härigenom uppstodo för kronan för den förnyade upphandlingen, instämde arméförvaltningens intendenturdepartement å kronans vägnar bolaget och dess innehavare till Umeå domsagas häradsrätt med yrkande, att bolaget och dess medparter måtte åläggas att gemensamt eller vilken bäst gälda gitte i förevarande avseende till kronan utgiva tillhopa 14,400 kronor jämte ränta. Genom utslag den 3 juli 1940 förpliktade häradsrätten handelsbolaget och dess medparter att till kronan utgiva nyssnämnda belopp, 14,400 kronor, jämte fem procent ränta därå från stämmingsdagen den 30 januari 1940 tills betalning skedde ävensom gottgöra kronan för utgifter å målet med 100 kronor.

I häradsrättens utslag sökte handelsbolaget och dess medparter ändring. Genom dom den 29 oktober 1940, vilken vunnit laga kraft, fann hovrätten för Övre Norrland ej skäl att göra ändring i häradsrättens utslag samt förpliktade bolaget och dess medparter att solidariskt gottgöra kronan dess utgifter å målet i hovrätten med fordrade 100 kronor.

Uti en den 4 februari 1941 dagtecknad skrift hava Nygren och Ruthström anhållit att bliva befriade från eller erhålla avkortning av betalningsskyldigheten för den skuld, vari de enligt förenämnda hovrättsdom häftade till kronan, samt därvid anfört i huvudsak följande:

Otvivelaktigt hade det vid intendenturdepartementets förnyade upphandling fordrade högre priset betingats av att de av stormaktskriget föranledda varuprisstegringarna omöjliggjorde tillverkning utan förlust till ett så lågt pris, som angivits i sökandenas anbud. Sökandena hade alltså under alla förhållanden gjort stora förluster på sin leverans, även om densamma fullföljts. Några möjligheter att bemästra de uppkomna svårigheterna hade därför icke förelegat. — Utmätning av handelsbolagets egendom ägde rum den 2 september 1940 och auktion vore utsatt att äga rum den 11 februari 1941. Sökandena hotades nu att ställas inför utsikten att nedlägga sin rörelse. Denna startades då sökanden Nygren genom olycksfall i arbete hos Holmsunds Aktiebolag blivit invalid och sökanden Ruthström genom rationalisering i samma bolag icke för framtiden kunde påräkna sysselsättning i detsamma. Vid företagets start hade erhållits ett lån på 5,000 kronor av Västerbottens företagarförening, till vilken medel ställdes till förfogande från såväl staten som från kommuner, landsting och industriella företag för att stimulera uppkomsten av småföretag inom industri och hantverk. På detta lån återstode ett belopp av 1,700 kronor. Holmsunds Aktiebolag hade under den första tiden efter företagets start tillhandahållit lokal för rörelsen och hade sedermera utan ersättning levererat virke till uppförande av den byggnad, däri rörelsen nu bedreves. Under sådana förhållanden ansåge sökandena det vara ett allmänt intresse att deras rörelse fortfarande kunde hållas igång till nytta för både landet och länet. — Sökandena finge därför anhålla, att Kungl. Maj:t måtte av nåd efterskänka deras ifrågavarande skuld till kronan eller ock i proposition till riksdagen hemställa om avkortning av sökandenas berörda skuld.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av *arméförvaltningens intendentur- och civila departement* den 14 och av *statskontoret* den 22 februari 1941. Myndigheterna hava därvid med hänsyn till föreliggande omständigheter tillstyrkt, att Nygren och Ruthström befriades från den ifrågavarande ersättnings-skyldigheten, därest de före utgången av år 1941 till kronan inbetalade ett belopp av 1,440 kronor, d. v. s. en tiondel av det utdömda skadeståndets kapitalbelopp.

Enligt vad som nu kan förutses läser det med hänsyn till vad i ärendet upplysts om sökandenas ekonomiska förhållanden få anses vara i det närmaste uteslutet, att de skola kunna inom rimlig tid gälda det ansevärdiga skuldbelopp, vari de enligt förenämnda hovrättsdom den 29 oktober 1940 häfta till kronan. Därest inga lättnader medgivnas beträffande skuldens betalning, löpa Nygren och Ruthström därför risken att under hela sitt återstående liv få dragas med en synnerligen betungande skuldbörda. *Departements-
chefen.*

Vid nu nämnda förhållanden och med hänsyn till vad i ärendet upplysts angående sökandenas personer finner jag starka billighetsskäl tala för ett bifall till deras hemställan om skuldens efterskänkande i enlighet med de i ärendet hörda myndigheternas förslag.

Under återropande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Karl Erik Nygren och Hilmer Amandus Ruthström, båda i Holmsund, må, därest de före den 1 januari 1942 till arméförvaltningen inbetala ett belopp av 1,440 kronor, befrias från återstoden av dem jämlikt hovrättens för Övre Norrland dom den 29 oktober 1940 åliggande betalningsskyldighet till kronan.

2:o.

I april 1940 upptäcktes en skada å ångpannan i Gotlands infanteriregementes tvättinrättning. Anledningen till skadan synes enligt verkställd utredning hava varit, att maskinisten vid regementet, *Johan Verner Marklund*, underlätit att i tid föranstalta om rengöring av ångpannan.

Med anledning av vad sålunda förekommit ställdes Marklund av vederbörande åklagare under åtal vid regementets fältskyddsrätt under yrkande, att Marklund måtte ådömas ansvar för tjänsteförsummelse m. m. och förpliktas ersätta kronan kostnaderna för reparation av den skadade ångpannan med 746 kronor 55 öre.

Genom utslag den 12 juni 1940 förpliktade fältskyddsrätten — jämte det fältskyddsrådet — Marklund, bland annat, för försummelse vid fullgörande av tjänsteplikt till disciplinstraff av arrest utan bevakning i tre dagar — Marklund att till statsverket utgiva ersättning för ångpannans reparation med ett till 500 kronor nedsatt belopp.

Häröver anförde såväl åklagaren som Marklund besvär hos krigshovrätten, som enligt utslag den 18 juli 1940 fann skäl icke vara av någondera klagan-

den anført, som föranledde ändring i fältkrigsrättens utslag. Sedan Marklund härefter fullföljt talan genom besvär hos Kungl. Maj:t, fann Kungl. Maj:t genom utslag den 4 november 1940 ej skäl att göra ändring i krigshovrättens utslag.

I besvären har Marklund därjämte anhållit att, därest hans talan icke kunde bifallas, av nåd bliva befriad från den honom ålagda betalningsskyldigheten. Till stöd härför har Marklund åberopat de vid tillfället rådande synnerligen svåra arbetsförhållandena, samt anført, att han saknade möjlighet att erlægga det utdömda skadeståndet på annat sätt än genom att skuldsätta sig för hela beloppet.

Arméförvaltningens fortifikationsstyrelse har i utlåtande i ärendet den 3 december 1940 anført följande:

Av handlingarna i målet läser framgå, att till uppkomsten av ifrågavarande skada å ångpannan i Gotlands infanteriregementes tvättinrättning bidragit ett flertal omständigheter, över vilka Marklund icke själv kunnat råda. Det intensiva arbetet med rustning och underhåll av de av regementet organiserade förbanden under mobiliseringen i början av innevarande år synes ha ställt stora krav på tvättinrättningen. Det är förklarligt, att Marklund under sådana omständigheter, för att tvättinrättningens kapacitet skulle kunna till det yttersta utnyttjas, tagit större risker för skada å ångpannan än han skulle ha gjort under normala förhållanden. Härtill kommer att Marklunds arbetsuppgifter som helhet betraktade under ifrågavarande tid synas hart när ha svällt utöver vad som rimligen kunnat av honom fordras. Dessa omständigheter torde icke böra förbises, då det gäller att bedöma Marklunds skuld till det inträffade. — I avgivet yttrande i ärendet har fortifikationsstyrelsens värmeingenjör tillstyrkt, att Marklund befriades från att gälda det honom ådömda skadeståndet och bland annat anført, att Marklund vore en av arméns bättre maskinister som under normala förhållanden skött sitt arbete på ett mycket förtjänstfullt sätt samt visat stort intresse för att hålla honom anförtrödda anläggningar i bästa möjliga skick. — Med anledning av vad sålunda anförts får fortifikationsstyrelsen tillstyrka bifall till Marklunds förevarande ansökning.

Statskontoret har i utlåtande den 8 januari 1941 ansett sig på de av arméförvaltningens fortifikationsstyrelse anförda skäl icke böra framställa någon erinran mot att Marklund befriades från den honom ålagda ersättningsskyldigheten samt därför tillstyrkt, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå, att kronans ifrågavarande fordran efterskänkes.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till vad myndigheterna anført finner jag mig böra tillstyrka, att Marklund befrias från ifrågavarande ersättningsskyldighet till kronan.

Jag hemställer fördenskill, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Johan Verner Marklund må befrias från honom jämlikt Kungl. Maj:ts utslag den 4 november 1940 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 500 kronor.

3:o.

Den 15 januari 1940 ombesörjde furiren vid Karlsborgs luftvärnsregemente nr 8/1 *Karl Viktor Erland Birath* med en kronan tillhörig lastautomobil transport av viss materiel från Klagshamn till Malmö, därvid värnpliktiga nr 354 46/1939 *Erik Andersson* och nr 816 46/1939 *Elof Andersson* tjänstgjorde såsom förare av bilen. Efter framkomsten till Malmö hade bilen uppställts invid gamla museibygnaden därstädes och hade bilens kylarvätska, som utgjorts av enbart vatten, icke blivit urtappad, med påföljd att bilens motor på grund av rådande stark kyla under påföljande natt frusit sönder.

Birath, *Erik Andersson* och *Elof Andersson* ålades sedermera, efter yrkande av åklagare, av krigsrätten vid Södra skånska infanteriregementet genom utslag den 17 februari 1940, enär de genom vårdslöshet vid handhavandet av bilen finge anses hava vållat skadorna å densamma, att en för alla och alla för en ersätta kronan för den därigenom uppkomna skadan med 1,592 kronor 96 öre.

Krigshovrätten, där *Birath*, *Erik Andersson* och *Elof Andersson* anfört besvär över krigsrättens utslag, fann genom utslag den 16 april 1940 skäl ej vara av någon av klagandena anfört, som föranledde ändring i överklagade utslaget.

Uti en av inspektören för artilleriet, jämte såväl eget yttrande som yttrande av chefen för Karlsborgs luftvärnsregementes depå, den 30 maj 1940 överlämnad skrift hava *Birath*, *Erik Andersson* och *Elof Andersson* — under åberopande av att gäldandet av den ådömda skadeersättningen skulle medföra betydande ekonomiska svårigheter — anhållit om befrielse från skadeståndsskyldigheten.

Chefen för Karlsborgs luftvärnsregementes depå har under framhållande av de stora förtjänster, som sökandena visat under sin tjänstgöring, samt med hänsyn till att grov vårdslöshet icke varit orsaken till skadan, tillstyrkt bifall till ansökningarna.

Arméförvaltningens tyg- och civila departement hava i utlåtande den 6 september 1940 bland annat anfört att med hänsyn till de förhållanden, varunder automobiltransporten skett, och den kraftiga temperatursänkning, som ägt rum i Skåne den 15—16 januari 1940, den vårdslöshet, sökandena låtit komma sig till last, icke kunde betraktas såsom grov. På grund härav och med beaktande av vad i ärendet i övrigt anförts, tillstyrkte departementen under åberopande av Kungl. Maj:ts, efter riksdagens medgivande, den 30 mars 1940 i likartat fall meddelat beslut, att sökandena helt måtte befrias från dem ålagd ersättningskyldighet.

Statskontoret har i utlåtande den 25 september 1940 anfört, att den i förevarande fall uppkomna skadan finge anses hava föranletts av en jämförelsevis grov vårdslöshet hos sökandena. Med hänsyn härtill hyste statskontoret starka betänkligheter mot ett eftergivande av den sökandena ådömda skadeståndsskyldigheten men ansåge sig i betraktande av Kungl. Maj:ts beslut i tidigare liknande fall icke kunna motsätta sig ett tillmötesgående av fram-

ställningen. Ämbetsverket ansåge sig dock icke kunna förorda helt efterskänkande av skadeståndsskyldigheten utan ville för sin del föreslå att envar av sökandena, därest han inom viss angiven tid inbetalade ett belopp av 150 kronor, måtte befrias från återstoden av honom åvilande ersättnings-skyldighet.

Departements-
chefen.

I anslutning till statskontorets yttrande anser jag mig böra föreslå, att envar av Birath, Erik Andersson och Elof Andersson mot inbetalande av 150 kronor befrias från sin därefter återstående ersättningsskyldighet till statsverket. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma den tidpunkt, inom vilken ifrågavarande betalningsskyldighet skall vara fullgjord.

Under åberopande av det anförda hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att envar av Karl Viktor Erland Birath, Erik Andersson och Elof Andersson må, därest han inom tid, som av Kungl. Maj:t må bestämmas, inbetalar ett belopp av 150 kronor, befrias från återstående betalningsskyldighet till kronan enligt krigshovrättens utslag den 16 april 1940.

4:o.

Den 24 februari 1940 utförde värnpliktige nr 32 233/1935 *Rolf Axel Ekeberg* enligt order en körning från Vitså brygga till Västerhaninge station i Stockholms län med en för marinens räkning förhyrd, av Ekeberg omhändertagd lastautomobil. Ekeberg hade därvid underlåtit att i förväg tillse att förrådet av olja i motorn varit tillräckligt, med den påföljd, att motorn på grund av oljebrist allvarligt skadades.

Efter åtal vid särskilda krigsrätten för kustflottan dömdes Ekeberg genom krigsrättens utslag den 5 april 1940 för vårdslöshet i fullgörande av tjänsteplikt jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten att undergå disciplinstraff av vaktarrest i tre dagar samt förpliktades att ersätta kronan kostnaden för reparation av motorn med 450 kronor ävensom till bilens ägare utbetalt belopp för den tid bilen reparerats med 120 kronor, tillhoppa 570 kronor. Krigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Hos Kungl. Maj:t har sedermera Ekeberg under framhållande av sin svaga ekonomiska ställning anhållit om befrielse från den honom sålunda ålagda ersättningsskyldigheten.

Marinförvaltningen har i utlåtande den 2 augusti 1940 — med instämmande i ett av chefen för kustflottan avgivet yttrande i ärendet, däri denne framhållit, bland annat, att kustflottans bilförare på grund av den stränga vintern 1939/40 haft en synnerligen påfrestande tjänstgöring — tillstyrkt bifall till Ekebergs ansökning.

Statskontoret har i utlåtande den 14 augusti 1940 anført, att, då uppgifter rörande Ekebergs ekonomiska ställning saknades och i övrigt intet förbragts av beskaffenhet att böra för Ekeberg medföra befrielse från eller nedsättning av det honom ådömda skadeståndsbeloppet, ämbetsverket icke kunde tillstyrka bifall till ansökningen.

I anledning av statskontorets berörda yttrande har *marinförvaltningen* den 20 februari 1941 avgivit förnyat utlåtande i ärendet och därvid, med bifogande av en av Ekeberg lämnad redogörelse för sin ekonomiska ställning, utvisande att Ekeberg icke hade några sparade medel men väl resterade för oguldna skatter med över 500 kronor, anført, bland annat, att ämbetsverket måste anse sökandens ekonomiska ställning vara sådan, att han icke utan mycket stora uppoffringar kunde erlægga ifrågavarande skadeståndsbelopp. *Marinförvaltningen* vidhölle därför sitt i utlåtandet den 2 augusti 1940 uttalade tillstyrkande av bifall till ansökningen.

Med hänsyn till de i ärendet föreliggande omständigheterna finner jag mig böra tillstyrka, att Ekeberg befrias från ifrågavarande ersättningskyldighet å 570 kronor. *Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att Rolf Axel Ekeberg må befrias från honom jämlikt särskilda krigsrättens för kustflottan utslag den 5 april 1940 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 570 kronor.

5:o.

Den 19 februari 1940 företog sig korpralen vid flygkrigsskolan *Ebbe Malmström* att i strid mot gällande bestämmelser köra ett honom i egen skap av gruppmechaniker anförtrott flygplan för egen motor in till hangaren. Härvid råkade han köra mot hangarporten, varvid flygplanets propeller skadades. Enligt Malmströms egen uppgift hade han ägt kännedom om att han icke ägt rätt att framföra flygplanet för egen motor på marken; att han det oaktat gjort detta hade berott på att han icke hade haft tillräckligt med personal för att draga in flygplanet i hangaren.

Sedan Malmström med anledning härav ställts under tilltal vid flygkrigsskolans krigsrätt, fann krigsrätten i utslag den 26 februari 1940 utrett, att Malmström, ehuru han icke ägt rätt att föra flygplanet, likväl kört det samma, därvid flygplanet törnat emot en hangarport och erhållit skador, vilkas avhjälpande droge en kostnad av 200 kronor. På grund härav prövade krigsrätten rättvist jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten döma Malmström att för oförstånd i fullgörande av tjänsteplikter undergå disciplinstraff av vaktarrest i fem dagar, varjämte Malmström förpliktades ersätta statsverket med 200 kronor. Krigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Uti en av chefen för flygvapnet, jämte eget yttrande, den 2 april 1940 överlämnad skrift har Malmström — under åberopande bland annat, att han icke ägde andra tillgångar än den honom tillfallande lönen samt vissa å sparbanksbok obligatoriskt insatta avlöningsmedel — anhållit om befrielse från skadeståndsskyldigheten.

Flygförvaltningen har i utlåtande i ärendet den 31 maj 1940 anført följande:

Anledningen till att Malmström förflyttat flygplanet å marken med hjälp av flygplanets motor i stället för att anlita handräckningsmanskap, synes

efter vad flygförvaltningen inhämtat hava varit att han därigenom åsyftat att snabbare utföra ett honom anförtrott tjänsteuppdrag. Tillräckligt handräkningsmanskap hade vid ifrågavarande tillfälle icke stått till förfogande och uppskov hade med hänsyn till rådande kyla varit olämpligt. Beredskapsförhållanden hade inverkat för uppkomsten av det läge, vilket sålunda utgjorde förklaringen till att Malmström handlade självrådigt.

Därest Malmström ägt rätt att föra flygplanet torde han jämlikt 33 § strafflagen för krigsmakten kunna vinna befrielse från skyldighet att gälda skada eller kostnad.

Enär billighetsskäl synas tala för att Malmström vinner befrielse från den honom av krigsrätten ådömda ersättningsskyldigheten till kronan och att hans sparmedel således icke tagas i anspråk för den uppståndna skadans ersättande och detta tillika finner stöd i riksdagens beslut över Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 65 punkt 1 till innevarande års lagtima riksdag, angående befrielse för vice korpralen S. H. Hansson m. fl. från ersättningsskyldighet, får flygförvaltningen hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t i proposition föreslå riksdagen medgiva, att kronans fordran hos Malmström, 200 kronor, må efterskänkas och berörda belopp ur flygförvaltningens räkenskaper avskrivras.

Statskontoret har i utlåtande den 10 juli 1940 anført, att ämbetsverket funne det tveksamt, huruvida sökanden borde helt befrias från erläggande av det honom ådömda skadeståndsbeloppet, men att ämbetsverket emellertid med hänsyn till Kungl. Maj:ts beslut i tidigare liknande fall dock ville tillstyrka, att Kungl. Maj:t i proposition till riksdagen måtte föreslå, att kronans fordran hos Malmström, 200 kronor, måtte i sin helhet efterskänkas.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till att Malmström, därest han ägt rätt att föra ifrågavarande flygplan, jämlikt 33 § strafflagen för krigsmakten kunnat befrias från skadeståndsskyldighet, och i betraktande av övriga föreliggande omständigheter vill jag tillstyrka, att Malmström befrias från ifrågavarande ersättningsskyldighet å 200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Ebbe Malmström må befrias från honom jämlikt flygkrigsskolans krigsrätts utslag den 26 februari 1940 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 200 kronor.

6:o.

Den 8 mars 1940 inträffade vid Roslagens flygflottilj en sammanstötning mellan två på flottiljens uppställningsplats befintliga flygplan, förorsakad av att värnpliktige nr 159 55/1939 *Sven Harald Pettersson*, som varit sysselsatt med att varmköra motorn å det ena flygplanet, satt detta i gång och företagit en sväng å uppställningsplatsen för att förflytta planet till i höjd med andra å platsen uppställda flygplan och därvid bakifrån påkörde ett av dessa. Härvid skadades propellern å det av Pettersson omhänderhavda planet.

Efter åtal vid stationskrigsrätten vid Stockholms örlogsstation dömdes Pettersson genom stationskrigsrättens utslag den 12 april 1940 för vad han

sålunda låtit komma sig till last jämlikt 130 § strafflagen för krigsmakten att undergå disciplinstraff av vaktarrest i åtta dagar samt förpliktades att ersätta kronan den å flygplanet uppkomna skadan med 688 kronor. Krigsrättens utslag har vunnit laga kraft.

Uti en av chefen för flygvapnet, jämte såväl eget yttrande som yttrande av flygförvaltningen, den 18 juli 1940 överlämnad skrift har Pettersson anhållit om befrielse från skadeståndsskyldigheten.

Chefen för flygvapnet har tillstyrkt bifall till ansökningsen.

Flygförvaltningen har i sitt yttrande anfört följande:

Av förhørs- och rättegångsprotokoll i målet inhämtas, att Pettersson erhållit order att varmköra motorn på ett å isen framför Roslagens flygflottiljs hangarer befintligt flygplan. Under tiden som denna order utfördes, skedde en omplacering av övriga flygplan å isen, varvid ett av dessa flygplan placerades mitt framför det av Pettersson omhänderhavda flygplanet. Då Pettersson skulle flytta sitt flygplan, vilket skedde med hjälp av motorn, för att ställa detsamma i linje med de övriga flygplanen, råkade flygplanet att kollidera med det framför detsamma stående flygplanet. Enligt vad Pettersson i målet uppgivit, har han icke haft kännedom om att han icke ägde rätt att föra flygplanet men väl förstått, att detta icke var tillåtet. Anledningen till att han själv förflyttat flygplanet å isen med hjälp av flygplanets motor i stället för att anlita handräckningsmanskap hade varit att dylikt manskap vid ifrågavarande tillfälle icke funnits i närheten.

Flygförvaltningen får erinra om att, därest Pettersson ägt rätt att föra flygplanet, han lärer jämlikt 33 § strafflagen för krigsmakten kunnat vinna befrielse från skyldighet att gälda skada eller kostnad.

Enär billighetsskäl synas tala för att Pettersson vinner befrielse från den honom av stationskrigsrätten ådömda ersättningsskyldigheten till kronan och att hans sparmedel således icke tagas i anspråk för den uppståndsna skadans ersättande och detta tillika finner stöd i riksdagens beslut i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 65 p. 1 till innevarande års lagtima riksdag, angående befrielse för vice korpralen S. H. Hansson m. fl. från ersättningsskyldighet, får flygförvaltningen hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t i proposition föreslå riksdagen medgiva, att kronans fordran hos Pettersson, 688 kronor, må efterskänkas och berörda belopp ur flygförvaltningens räkenskaper avskrivras.

Statskontoret har i yttrande den 3 augusti 1940, då i ärendet icke meddelats några uppgifter angående sökandens ekonomi, funnit sig kunna förorda bifall till den gjorda ansökningsen endast under den förutsättning, att gäldandet av det Pettersson ådömda skadeståndet skulle för honom bliva alltför betungande.

I anledning härav har *flygförvaltningen* den 20 september 1940 avgivit förnyat utlåtande i ärendet och därvid anfört följande:

Pettersson, vilken från och med den 27 april 1940 inkallats till tjänstgöring under förstärkt försvarsberedskap, uppstår för närvarande terminslön med 15 kronor per löneterm. I sitt civila yrke är Pettersson handelsbiträde med en lön av 30 kronor per vecka i ett för allt. Han äger icke några privata sparmedel och resterar för oguldna utskylder med omkring 100 kronor. Hans övriga skulder torde för närvarande belöpa sig till 75 kronor. Pettersson är ogift och bosatt hos sina föräldrar. Dessa leva i

små ekonomiska omständigheter. Fadern är brädgårdsarbetare och måste tidvis gå arbetslös. Pettersson har sex syskon, av vilka två äro inkallade till tjänstgöring under förstärkt försvarsberedskap. Något familjebidrag utgår icke. — Med hänsyn till föreliggande omständigheter finner flygförvaltningen att gäldaudet av det Pettersson ådömda skadeståndet skulle för honom bliva alltför betungande.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn såväl till vad i ärendet blivit upplyst rörande Petterssons ekonomiska förhållanden som ock till övriga föreliggande omständigheter tillstyrker jag, att Pettersson befrias från ifrågavarande ersättningskyldighet å 688 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Sven Harald Pettersson må befrias från honom jämlikt stationskrigsrättens vid Stockholms örlogsstation utslag den 12 april 1940 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 688 kronor.

Vad tillförordnade departementschefen under punkterna 1:o—6:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Wikland.